němé e [ə]

- e muet, e caduc, schwa
- neutrální ústní samohláska
- základní pravidla, jak poznat, kde není [ɛ] ani [e] ale [ə]

• 1) nad e není accent

  - frère [fʁɛʁ], résoudre [ʁezudʁ]

• 2) kombinace E + CV (pouze jedna souhláska, pak samohláska)

		E	C	V
petit	p	ə	t	i
il sera	s	ə	ʁ	a
chemin	ʃ	ə	m	ɛ̃

=> demi, demain, devoir, demander, regarder, venir, revenir, redevenir, tenir, recommencer

X

kombinace E + CCV => [ɛ]

respecter [ʁɛspɛkte]

• 3) E + CCV → likvida [ʁ], [l]

  - poruší pravidlo

		E	C	C	V
regretter	ʁ	ə	g	ʁ	ete
refléter	ʁ	ə	f	l	ete
secrétaire	s	ə	k	ʁ	etɛʁ
secret	s	ə	k	ʁ	ɛ

• 4) dvě výjimky

  - on => monsieur [məsjø]
  - ai => 1.os. pl. prés. faire — nous faisons
    => imparfait faire — je faisais, tu faisais, il faisait, nous faisions, vous faisiez, ils faisaient
    => faisan [fəzɑ̃] - bažant

- zvláštní postavení => realizace závisí i na výslovnostním stylu,
  zasahuje i do rytmického členění fr. promluvy => "e instable"
  - častější v kultivované výslovnosti, slavnostní příležitosti,
    předmášky, proslovy, recitace (odpadla by slabika)
  - mnohem častější – jih Francie   France [fʁɑ̃sə]
  - někde je důležité, nutné vyslovit => má funkční platnost
  - začátek rytmické skupiny
    – předchází-li jedna vyslovená souhláska
      - venez, cependant
    – jednoslabičná slova le, ce, me, se
      - ce livre, le monde, je pense

        ×

        que faites-vous, de plus en plus
  - uprostřed rytmické skupiny
    – předchází-li jedna souhláska
      - lentement, promenade, maintenant, vêtement
  - na konci rytmické skupiny
    – père, chose, rouge => pozor na výslovnost konsonantu (znělost)
  - více slabik za sebou
    – je n~~e~~ pense pas, parce que, j~~e~~ te l~~e~~ redirai

- tedy musí být
  - začátek: dehors, monsieur, faisan, nous faisons
  - uprostřed: h aspiré le hall [ləol]
    větš. když dvě C   autrement, simplement, vendredi
  - konec: dvě slova, když předchází dvě C a následuje C
    une veste grise [vɛstəgʁiz]
    ours polaire [uʁsəpɔlɛʁ]
    elle marche bien [maʁʃəbjɛ̃]